

terapikolonier

Terapikolonier AB
Bondegatan 35
116 33 Stockholm
08-556 93 196
info@terapikolonier.se
www.terapikolonier.se

Remitterande behandlares syn på terapikoloniverksamheten 2009
Utvärderingen genomfördes under hösten 2009

För **Terapikolonier AB**
Ulrika Sundqvist

Sammanfattning

I den kontinuerliga utvärderingen av Terapikolonier AB:s verksamhet ingår en enkät som sänds till remitterande terapeuter för att få del av deras syn på årets arbete. Enkätsvaren, som tyvärr varit färre i år, sommaren 2009, har sammanställts. Av 47 uttagna lämnade 2 ett mycket sent återbud till plats på kollo samt avbröt 5 barn-/ungdomar kollovistelsen. Enkätsvaren visar dock att remitterande terapeuter i funnit positiva effekter för barnen, deras familjer och fortsatt behandling. De terapeuter som svarat har i hög utsträckning ansett att samarbetet med Terapikolonier AB har fungerat väl. Majoriteten av terapeuterna har bedömt att kollovistelsen medfört positiva beteendemässiga förändringar hos det remitterade barnen. Några terapeuter har svarat att de inte vet eller att man inte kunnat göra en bedömning då de inte längre har kontakt med barnet och familjen. Två tredjedelar har gjort bedömningen att kollovistelsen medfört inre förändringar hos barnet och hälften av terapeuterna bedömer att det skett positiva förändringar i familjedynamiken. En klar majoritet av terapeuterna anser att kollovistelsen på olika sätt inverkat positivt på den fortsatta behandlingen och nästan alla anser att de observationer som gjorts under kollovistelsen och den information som de fått ta del av efter perioden har haft stor betydelse för fortsatt behandlingskontakt. Merparten av terapeuterna beskriver också att barnet och familjen gjort erfarenheter som varit betydelsefulla för behandlingsarbetet och/eller barnets psykiska utveckling. Den sammantagna bilden är att terapeuterna är nöjda med kolloplaceringen både som fristående verksamhet och som ett led i ett pågående behandlingsarbete och att det haft en mycket positiv inverkan på barnen och familjerna.

Inledning

Terapikolonier AB:s verksamhet har sommaren 2009 erbjudit sex koloniperioder för 47 barn mellan 8 till 17 år varav ingår en period för pappor och barn tillsammans, och en för mammor och barn tillsammans. 2 sena återbud gjorde att antalet utnyttjade platser blev 45. Fem barn-/ungdomar avbröt kollovistelsen. Enkäter sändes återkommande ut som en del i utvärderingen av verksamheten till alla remitterande terapeuter.

Av de 45 (2 sena återbud) enkäterna har 14 svarat. Av dessa enkäter var 33 riktade till behandlare som remitterat till barn- eller ungdomsperioderna. 10 av dem har svarat. Av de 12 terapeuter som remitterade till vistelse på mamma- respektive pappa-barnkollo har 5 svarat. Enkäten innehåller åtta flervalsfrågor med efterföljande preciserande alternativ. Det finns även möjlighet att ge egna kommentarer till varje fråga samt en öppen fråga där terapeuterna får ge synpunkter på hur Terapikoloniers verksamhet kan utvecklas. Nedan följer en sammanställning av enkätsvaren. Svaren har grupperats under fyra rubriker och resultaten har beskrivits utifrån terapeuternas svar och deras egna kommentarer. Efter varje stycke redovisas den statistik texten baseras på.

Resultaten redovisas utifrån remitterande terapeuters skattningar och kommentarer. I de fall den sammanlagda svarssiffran inte motsvarar den angivna svarsfrekvensen beror det på att vissa frågor berört vissa kollogrupper, att någon fråga lämnats obesvarad eller att flera svarsalternativ angetts.

Samarbete mellan kollopersonal och remitterande terapeuter

Enligt svaren i enkäten har samarbetet mellan remitterade terapeuter och Terapikoloniers personal fungerat mycket bra. Så gott som samtliga terapeuter svarar att samarbetet har fungerat väl eller tillfredsställande. Någon terapeut uppger att det varit svårt att boka tiden för mötena med kollopersonalen. En terapeut var besviken över att bara en av de två kollobehandlarna deltagit vid återlämningen. En tredje kommentar var att återlämningen innehöll "ett berg av barnets svårigheter", vilket måste bearbetas i den efterföljande föräldrakontakten. Ytterligare en kommentar påpekar att det vore bra att ha ansökan fanns i friskt minne vid återlämningen.

Hur anser Du/Ni att samarbetet med Terapikolonier har fungerat i det aktuella ärendet?

Väl 11

Tillfredsställande 3

Godtagbart 0

Ej tillfredsställande -

Dåligt -

Vet ej -

Den miljöterapeutiska behandlingen

Nästa alla bedömer att kollovistelsen har medfört positiva beteendemässiga förändringar hos barnet och haft positiv inverkan på den fortsatta behandlingen. Den dominerande förändringen är att kollo gav en skjuts i utvecklingen hos barnet. Nästa lika många anger att familjerna fått nya erfarenheter som går att använda i familjearbetet. Hälften av terapeuterna uppger att kollo bidragit till bättre diagnostik.

Observationer man gjort är att barnet blivit säkrare i kontakten med andra barn. Alla terapeuterna är nöjda med att ha fått ta del av erfarenheter man gjort på kollo angående hur barnet fungerar i olika situationer. Andra exempel på positiva förändringar är att specifika

beteendeproblem eller symtom har minskat, att barnet blivit bättre på att hävda sig, samt har kunnat ta ett mer åldersadekvat ansvar. Hälften av terapeuterna är också nöjda med att barnet fått hjälp att lösa konflikter och att de har fått en meningsfull sommarvistelse.

På frågan om kollovistelsen har medfört inre förändringar hos barnet svarar drygt hälften att vistelsen lett till positiva förändringar och en tredjedel att de inte vet. Exempel på inre förändring man uppger är, att ett barn över en längre tid fått positiv feedback på sitt sätt att fungera, vilket är en erfarenhet som stärker barnet. Ett annat barn testar nu gränser på ett rimligare sätt och ytterligare ett barn uppges ha fått ett större intresse för andra barns inre värld. De positiva förändringarna i barnens beteenden har beskrivits som, att de blivit säkrare i kontakten med andra barn, att några tar ett mera adekvat ansvar nu, andra provocerar minde och hos flera märkte man att beteendeproblem och symtom hade minskat.

Hälften av de remitterter som svarat anser att kollovistelsen medfört positiva familjedynamiska förändringar, även för de familjer vars barn varit ute på en barnperiod. De vanligaste familjedynamiska effekterna är att förälder/-rar har fått större tilltro till barnets egen förmåga, att familjens förväntningar på barnet har förändrats och att separationsarbetet mellan förälder och barn utvecklats. Vidare ser man att förtroendet till BUP har ökat. En annan kommentar som en terapeut förmedlar är att föräldern fått mer tilltro till sin föräldraförmåga och en kärleksfull relation till sitt barn.

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört förändringar i barnets beteende?

Positiva förändringar **8**

Inga alls **3**

Negativa förändringar -

Vet ej **3**

Om kollo medfört förändringar i beteende: Vilken/Vilka?

Barnet blev säkrare i kontakten med andra barn. **4**

Specifika beteendeproblem eller symtom minskade. **3**

Barnet kan ta bättre adekvat ansvar. **3**

Barnet provocerar andra mindre. **3**

Barnet blev bättre på att hävda sig. **2**

Barnet släppte på en kontrollerad yta. **2**

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört inre förändringar hos barnet?

Positiva förändringar. **8**

Inga alls. **0**

Negativa förändringar **0**

Vet ej. **6**

Om kollo medfört inre förändringar: Vilken/Vilka ?

Barnets självkänsla ökade. **6**

Barnet har fått ökat hopp om egna utvecklingsmöjligheter/
eget värde. **3**

Barnet fick nya intressen. **3**

Barnet fick ett ökat intresse för jämnåriga. **2**

Barnet kan bättre formulera sina känslor eller svårigheter. **1**

Barnet förstår sitt eget beteende i grupp bättre. **1**

Barnet hittade nya uttrycksmöjligheter. **1**

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medför familjedynamiska förändringar?

Positiva förändringar. **7**

Inga alls. **0**

Negativa förändringar. **0**

Vet ej. **5**

Om kollo medfört familjedynamiska förändringar: Vilken/Vilka?

Förälder/-rar har fått större tilltro till barnets förmåga. **5**

Separationsarbetet mellan förälder och barn har tagit ett steg till. **2**

Familjens förväntningar på barnet har förändrats. **2**

Familjens förtroende för BUP ökade. **2**

Förälder/-rar fick anledning att bearbeta egna svårigheter som uppstod när man skildes från barnet. **1**

Anknytningen mellan föräldrar och barn fördjupades. **1**

Kollovistelsens påverkan på ordinarie behandling

Alla terapeuterna anser att kollovistelsen inverkat positivt på den fortsatta ordinarie behandlingen enligt de inkomna enkätsvaren. Informationen från kollobehandlarnas observationer kan ge en kompletterande bild av hur barnet fungerar. Knappt hälften av terapeuterna uppger att kollopersonalen hade en annan uppfattning om hur svåra barnets problem är. En terapeut svarar att vistelsen fått negativ inverkan på behandlingen. Kommentaren säger att informationen från kollobehandlarna bekräftade bilden av barnets svårigheter. Detta väckte funderingar hos föräldrarna om varför pojkens resurser inte kom till uttryck på kollo. En annan terapeut kommenterar att kollopersonalens iakttagelser och synpunkter var av vikt för att förstå det remitterade barnets samspel med andra bättre.

Alla terapeuterna är tacksamma över att ha fått ta del av erfarenheter hur barnet fungerade i olika situationer. Hälften av terapeuterna uppskattar att man upptäckt ny styrka hos barnet/familjen och att kollopersonalen förmedlat hur man kunnat hjälpa barnet/familjen på kollo. Många terapeuter uppskattar att kollopersonalen förmedlat hur man kunnat hjälpa barnet och familjen på kollo samt att nya sidor av barnet blivit kända i och med kollovistelsen. Flera nämner att informationen som gavs har varit mycket användbar och fungerat som underlag för fortsatta insatser. En terapeut nämner som egen kommentar att kollo stärkte barnets starka sidor och fungerande och att kollo gav en normaliserande bild av barnet.

Hur tycker Du/Ni att kollovistelsen har inverkat på den fortsatta behandlingen?

Inverkat positivt **14**

Inte inverkat alls **0**

Inverkat negativt **0**

Vet ej **0**

Om kollo inverkat på behandlingen: På vilket/vilka sätt?

Kollo gav ytterligare en skjuts i utvecklingen. **10**

Familjen fick nya erfarenheter som gick att använda i familjearbetet. **9**

Kollo bidrog till bättre diagnostik. **7**

Processer som påbörjats i ordinarie behandling konsoliderades på kollo. **1**

Hur har observationer och information från kolonivistelsen påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt **14**

Inte påverkat alls **0**
Påverkat negativt **1**
Vet ej **0**

Om observationer och information har påverkat: Hur?

Vi fick ta del av erfarenheter av hur barnet fungerar i olika situationer. **14**
Ny styrka och tillgångar hos barnet/familjen upptäcktes. **8**
Kollopersonalen förmedlade hur man kunnat hjälpa barnet/familjen på kollo. **7**
Vi fick en uppfattning om hur svåra barnets problem är. **6**
Nya sidor av barnet blev kända. **5**
Vi har fått en annan bild av samspelet i familjen. **3**
Barnets bortavaro från familjen gav oss information om familjedynamiken. **3**
Nya svårigheter hos barnet/familjen upptäcktes. **2**
Kollopersonalen hade en annan syn på barnet/familjen än vi. **1**
Vi fick nya infallsvinklar till den ordinarie behandlingen. **1**

Betydelsefulla erfarenheter

En majoritet av terapeuterna som svarat bedömer att *barnet* genom kollovistelsen gjort erfarenheter som är positiva för den fortsatta behandlingen och/eller barnets psykiska utveckling. De erfarenheter som nämns av flest terapeuter är att barnet har fått en meningsfull sommarvistelse. Sedan uppges att barnet fått hjälp att lösa konflikter i stunden, att hon/han, fått pröva en ny roll i en grupp, att barnet har fått arbeta med sina kamratsvårigheter och att barnet prövade sina krafter och möjligheter utanför behandlingen på mottagningen. Fler viktiga erfarenheter som gjorts är att barnet nu deltagit i gruppbehandling där barnet fått pröva alternativa förhållningssätt i grupp, fått konfronteras med sitt sätt att fungera, att kollo blev en frizon och där barnet fick bearbeta insikter på ett annat sätt än i terapin.

Två tredjedelar av terapeuterna anser att kollovistelsen har givit erfarenheter för föräldrar och familjer som positivt påverkar den fortsatta behandlingen eller utvecklingen. De erfarenheter man nämner som kan påverka fortsatt behandling är att föräldrar fått ta del av andra vuxnas erfarenheter av deras barn och att föräldrar har fått se att deras barn hade förmåga att fungera i ett annat socialt sammanhang. Vidare upp ger man att kollo inneburit en vilotid från spänningar i familjen för både barn och föräldrar samt att föräldrar hade fått utrymme till egen tid.

Några terapeuter uppger att man inte vet om kollovistelsen kommer att påverka den fortsatta behandlingen. Kollovistelsen har förstås berikat barnet då det klarat att vara i barngrupp och varit borta hemifrån, vilket kan vara orsaken till ökad lust till samspel och att pröva nya saker. Dock vill barnet gärna prata om tiden på kollo, kommenterar terapeuten.

Hur har de erfarenheter som kollo gett barnet påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt **11**
Inte alls **1**
Påverkat negativt **0**
Vet ej **2**

Om erfarenheterna påverkat: Vilka erfarenheter?

Barnet fick en meningsfull sommarvistelse som det annars inte skulle få. **8**
Barnet prövade en ny roll i en grupp. **7**
Barnet fick hjälp att lösa konflikter i stunden. **7**
Barnet prövade sina krafter och möjligheter utanför behandlingen. **6**
Barnet fick arbeta med sina kamratsvårigheter. **6**

Barnet prövade alternativa förhållningssätt i grupp. **4**
Barnet konfronterades med sitt sätt att fungera. **3**
Barnet fick bearbeta på ett annat plan än i terapin. **3**
Kollo blev en frizon. **3**
Genom kontakter med det andra könet fördjupades behandlingen. **0**

Hur har de erfarenheter som kollo gett familj/föräldrar påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt **9**
Inte alls **0**
Påverkat negativt **0**
Vet ej **2**

Om erfarenheterna påverkat: Vilken/vilka erfarenheter?

Förälder/-rar fick ta del av andra vuxnas erfarenheter av deras barn. **8**
Kollo blev en vilotid för barn/förälder från spänningar i familjen. **6**
Förälder/-rar fick se att deras barn hade förmåga att fungera i ett annat socialt sammanhang **5**
Förälder/-rar fick utrymme till egen tid. **5**

Terapikoloniers utbud och arbetssätt

Hur kan vi bättre komplettera ert behandlingsarbete?

Majoriteten av remittenter förmedlar att man är nöjd med kollovistelsen och uttrycker sin uppskattning. Detta gäller både utbud och arbetssätt, särskilt uppskattas återgivningarna efter perioderna. I de synpunkter på förbättringar som ges finns önskemål om uppföljning några helger den efterföljande terminen för föräldra-barn behandling. I en annan synpunkt påpekar man att ansökan bör vara aktuell vid återgivningen, vilket är viktigt då kollo ingår i en vårdkedja. Vidare önskar man att återlämningssamtalet skall föras på vardaglig svenska och ej med yrkesjargong som kan skapa underlägsenhetskänslor hos föräldrarna.

Några remittenter skulle behöva mer tid för att kunna föreslå förbättringar och att man är nöjd med kollo och att det varit värdefullt att få terapikollos bild av barnet i en mer naturlig vardagsmiljö än via samtalen på BUP.

För jämförelse kan nämnas att alla berörda föräldrar också får en enkät att besvara hösten efter kollovistelsen. Från sommaren 2009 skickades 47 enkäter ut och 21 föräldrasvar inkom. Svarsbilderna från remittent- och föräldrahåll bekräftar i stort varandra. Se separat rapport.